
RECENZE

FENOMÉN SOUČASNÉHO TERORISMU

Oldřich KRULÍK, Ivan MAŠEK, Otakar J. MIKA

Brno 2008, Vysoké učení technické v Brně, Fakulta chemická, 124 stran. Cena neuvedena.

ISBN 978-80-214-3600-8

Publikace má formu skript, která jsou určena studentů a všem, kdo se zajímají o problémy současného terorismu. Srozumitelným a úsporným způsobem seznamuje čtenáře se současným terorismem v jeho reálné a surové podobě. I když v současné době je bezpečnostní situace v České republice v zásadě klidná, není možné ani v tomto regionu teroristické incidenty zcela vyloučit. Je nutno si uvědomit, že společnost je tím zranitelnější, čím je její hospodářství vyspělejší. Zejména to platí o vyspělých demokratických zemích závislých na moderních technologiích, mezi které Česká republika patří.

V úvodní části publikace je vymezen pojem terorismu s ohledem na všechny jeho společenské aspekty. Terorismus je prezentován jako složitý fenomén současnosti. Nelze předpokládat, že se jej v horizontu několika dalších let či spíše desetiletí podaří vymýtit, ale velkým úspěchem by bylo, kdyby se jej podařilo alespoň omezit. Události nedávných let ukázaly a odborné prognózy to také naznačují, že působení, vliv a následky terorismu se budou v budoucnosti ještě stupňovat.

Další část publikace je věnována základním faktorům, které určují směr současného terorismu, jeho formy a jeho typologii. Jsou charakterizovány základní typy teroristických technologií a aktuální trendy v oblasti terorismu a boje proti němu. Pozornost je věnována stručnému chronologickému přehledu teroristických útoků a incidentů v jednotlivých zemích, které mají s teroristickými útoky vlastní zkušenosti: Spojené státy, Japonsko, Ruská federace, Turecko, Španělsko, Velká Británie, Izrael a Francie. Jsou rozebírány příčiny selhání ochranných mechanismů, které nebyly schopny zabránit útoku teroristů, a možnostem jejich zlepšení. Nejedná se však zdaleka jen o chybnou strategii či nedostatek technických prostředků nutných k zabránění teroristickému útoku či zmírnění jeho následků. Nedostatky jsou i v oblasti politické podpory, ve vymezení pravomocí a v organizačních opatřeních. Ukazuje se také, že většina zemí podceňuje možnosti teroristického útoku na domácí půdě a nevytváří dostatečně účinná opatření. Ve většině hospodářsky vyspělých zemí nepatří ochrana před možnými teroristickými útoky mezi priority.

Užitečný je pohled na situaci v České republice v kontextu boje proti mezinárodnímu terorismu. V současné době má ČR národní akční plán boje proti terorismu a svým vstupem do EU se zavázala podílet se plně na aktivitách, které v souvislosti s bojem proti terorismu v EU probíhají. Česká republika se dále podílí na úsilí mezinárodních organizací zabývajících se konkrétními aspekty boje proti terorismu, jako je např. OSN, SZO, NATO, Rada Evropy a další. Česká republika také trvale monitoruje vývoj prací v mezinárodních organizacích, jejichž je členem, a přispívá k rozvoji spolupráce se zeměmi, které jsou pro ČR prioritní z hlediska zahraniční bezpečnostní politiky. Vydává také nemalé částky na zahraniční rozvojovou pomoc a formou zahraničních misí poskytuje konkrétní pomoc mnoha zemím. Existuje však také řada oblastí, kde je nutné boj proti terorismu zlepšit. Jedná se např. o efektivní implementaci některých mezinárodních smluv do legislativy ČR, což by umožnilo zefektivnit boj proti financování terorismu, zlepšit ochranu svědků, odškodnění a pomoc obětem terorismu a přijmout další důležité právní nástroje.

Česká republika má pro boj s terorismem vytvořen systém organizačních opatření a technických prostředků, který je vtělen do integrovaného záchranného systému. Jeho hlavním posláním je ochrana obyvatelstva ČR a minimalizace negativních dopadů možných mimořádných událostí a krizových situací na zdraví a životy lidí a jejich majetky.

Aktivity v oblasti boje proti šíření jaderných, radioaktivních, chemických, bakteriologických a toxinových zbraní jsou shrnuty v závěru publikace, kterou uzavírá seznam doporučené literatury. Ten je téměř vyčerpávajícím přehledem českých psaných informací o terorismu, jeho formách a prostředcích a zájemcům o tuto oblast umožní lépe se v záplavě této literatury orientovat.

Korespondence: Prof. RNDr. Jiří Patočka, DrSc.
Jihočeská univerzita
Fakulta sociálně zdravotní
Katedra radiologie a toxikologie
Matice školské 17
370 01 České Budějovice
e-mail: prof.patocka@gmail.com

Do redakce došlo 20. 2. 2009